

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån

Närvarande
VT, RH, AH-J, AH, FK, AR, CW

Frånvarande
HJ

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Annette Holmberg-Jansson

Protokollförelse
Landskapsläkare
Knut Lönnroth

Nr 17

Social- och hälsovårdsministeriets anvisning om åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster

ÅLR 2020/2268

29 S3

Beslut

Ärendet har överförs från en enskild föredragning 17.3.2020.

Landskapsregeringen beslöt att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster enligt **bilaga 1 S321P14**.

Nr 18

Landskapsregeringens rekommendation om begränsningar av antal personer vid privata tillställningar, hobbyverksamheter samt näringsverksamhet och offentliga utrymmen under covid-19-epidemin

ÅLR 2021/1531

30 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att utge en rekommendation om begränsningar av antal personer vid privata tillställningar, hobbyverksamheter samt näringsverksamhet och offentliga utrymmen under covid-19-epidemin enligt **bilaga 2 S321P14**.

Hänvisning

Offentlig delgivning
Sändlista för kännedom

Kontaktperson

Knut Lönnroth, +358 18 25 000 (vxl)
E-post knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende

Social- och hälsovårdsministeriets anvisning om åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster

Beslut

Landskapsregeringen beslutar med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus på Åland.

Beslutet träder i kraft omedelbart och upphör 14.3.2021 klockan 24:00. Med det här beslutet upphävs landskapsregeringens beslut av 20.2.2021 för perioden 27.2.2021-11.3.2021 (ÅLR 2020/2268).

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Motivering

Landskapsregeringen har 30.10.2020 antagit en handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland (ÅLR 2020/8256) som har utarbetats i samråd med Ålands hälso- och sjukvård. Handlingsplanen innehåller vägledande definitioner av epidemifaser och planerade åtgärder för de olika epidemifaserna. Handlingsplanen har reviderats 26.11.2020 och 28.1.2021.

Landskapsregeringen beslöt 20.2.2021 med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus på Åland. Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 personer kunde emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättning att säkerheten kan garanteras genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020. Beslutet skulle ha gällt till 11.3.2021.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag. Social- och hälsovårdsministeriet är i detta sammanhang att betrakta som en riksmyndighet och Ålands landskapsregering ansvarar därför för motsvarande uppgifter på Åland.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt 3 mom. i nämnda paragraf får ett beslut enligt 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Viruset cirkulerar fortfarande både i Finland och annanstans i världen och största delen av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, spårning av smittkedjor, isolering av insjuknade och karantän för exponerade kan man till viss del, men inte enbart, bromsa spridningen av sjukdomen.

Epidemisituationen på Åland försämrades snabbt under vecka 7 år 2021 då 57 fall bekräftades. Under vecka 8 har det fortsatt att vara många nya fall, hittills 50. 14-dagarsincidens för vecka 7-8 kommer därför att överstiga 350 / 100 000. Initialt har smittspridning de senaste två veckorna varit inom familjer och senare har viss smittspridning konstaterats inom skolor. Några smittkedjor har därefter involverat hobbyverksamheter och tillställningar för vuxna.

Åland är således för närvarande i en epidemisituation som är betydligt värre än vad som bedömts motsvarande tillräckligt för inträde i spridningsfasen. Samarbetsgruppen har

därför 27.2.2021 bedömt att det är nödvändigt att införa kraftfullare åtgärder än vad som listats för spridningsfasen i handlingsplanen. Detta är helt i linje med handlingsplanens principer för planerade åtgärder för respektive fas. Handlingsplanen anger bland annat att "Vid en mer omfattande smittspridning där smittalen och/eller förekomsten av samhällssmitta är betydligt högre än de gränsvärden som satts för spridningsfasen kan ytterligare rekommendationer eller tvingande begränsningar komma i fråga än vad som listats under spridningsfasen". Enligt den av landskapsregeringen 28.1.2021 reviderade handlingsplanen på Åland bör i spridningsfasen offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus förbjudas, men offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 personer kan ordnas under förutsättning att säkerheten kan garanteras genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020. Samarbetsgruppen finner det nödvändigt att ta bort undantaget som möjliggör högst 10 deltagare.

Detta beslut är nödvändigt för att fortsätta bromsa spridningen av sjukdomen covid-19.

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Det förelåg mycket kort tid mellan landskapsregeringens epidemiologiska bedömning och tidpunkten då beslut måste fattas. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande skada för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har landskapsregeringen med stöd av 28 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland inte ordnat något hörande i ärendet.

Tillämpade lagrum

- 30 § 9 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland
- 1, 8, 58 och 91 §§ lag om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016)
- 1 och 5 §§ statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017)
- 1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)
- 28 § förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland

Ändringssökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen för Åland får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besväransvisning är bifogad.

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med 7.4.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annette Holmberg-Jansson

BILAGOR

Besvärsanvisning.

FÖR KÄNNEDOM

Ålandsminister, Anna-Maja Henriksson, anna-maja.henriksson@om.fi

Kommuner på Åland

Ålands kommunförbund, info@kommun.ax

Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax

Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax

Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, kirjaamo@valvira.fi

Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi

Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi

Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi

Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi

Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet,

janina.groop-bondestam@om.fi

Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi

Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet,

anne.kumpula@stm.fi

Hänvisning

Sändlista för kännedom

Kontaktperson

Knut Lönnroth, +358 18 25 000 (vxl)

E-post knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende

Landskapsregeringens rekommendation om begränsningar av antal personer vid privata tillställningar, hobbyverksamheter samt näringsverksamhet och offentliga utrymmen under covid-19-epidemin

Beslut

Landskapsregeringen beslutar att med stöd av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) utge en rekommendation om att:

- ställa in all hobbyverksamhet, inklusive för barn och unga, inomhus och utomhus;
- undvika alla onödiga besök till butiker och privata och offentliga serviceinrättningar;
- undvika alla besök till bibliotek, museer, dansställen, nöjesparker, inomhuslekparker, gym, simhallar och andra utrymmen för inomhusmotion och idrott;
- begränsa antal personer inomhus i näringsverksamhet med kundutrymmen och offentliga utrymmen till hälften;
- inte ordna privata tillställningar.

Beslutet träder i kraft omedelbart och upphör 14.3.2021 klockan 24:00. Med det här beslutet upphävs landskapsregeringens beslut av 20.2.2021 för perioden 27.2.2021-11.3.2021 (ÅLR 2021/1531).

Motivering

Landskapsregeringen har 30.10.2020 antagit en handlingsplan för hantering av covid-19-epidemin på Åland (ÅLR 2020/8256) som har utarbetats i samråd med Ålands hälso- och sjukvård. Handlingsplanen innehåller vägledande definitioner av epidemifaser och planerade åtgärder för de olika epidemifaserna. Handlingsplanen har reviderats 26.11.2020 och 28.1.2021.

Landskapsregeringen beslöt 20.2.21 att med stöd av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) utge en rekommendation om att begränsa privata tillställningar inomhus till max 10 personer, rekommendation om att begränsa hobbyverksamhet inomhus till max 10 personer, inklusive verksamheter för barn och

unga, samt en rekommendation om att begränsa antal personer inomhus i näringsverksamhet och offentliga utrymmen till hälften. Beslutet skulle ha gällt till 11.3.2021.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag i landskapet sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på riksmyndigheterna och kommunerna. En övervägande del av de områden och åtgärder som framgår av handlingsplanen faller inom lagtingets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 1, 4, 12, 13, 14, 21 och 22 punkten i självstyrelselagen för Åland och det är därmed upp till självstyrelsemyndigheterna att verkställa åtgärderna enligt tillämplig landskapslagstiftning samt tillämplig reglering i lagen om smittsamma sjukdomar. Till detta hör bland annat rekommendationer om att begränsa privata tillställningar inomhus, rekommendationer om att begränsa hobbyverksamhet inomhus samt rekommendationer om näringsverksamhet och offentliga utrymmen.

Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar är det regionförvaltningsverket som samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs i enlighet med bestämmelserna. Enligt 8 § 3 mom. ska regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet inom dess verksamhetsområde samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i lagen om smittsamma sjukdomar genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat covid-19-epidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Viruset cirkulerar fortfarande både i Finland och annanstans i världen och största delen av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, spårning av smittkedjor, isolering av insjuknade och karantän för exponerade kan man till viss del, men inte enbart, bromsa spridningen av sjukdomen.

Effektiviteten hos handlingsplanen på Åland och Finlands hybridstrategi vid bekämpningen av coronavirusepidemin följs upp med hjälp av epidemiologiska, medicinska och funktionella parametrar. Besluten att utge rekommendationer grundar sig

på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort.

Epidemisituationen på Åland försämrades snabbt under vecka 7 år 2021 då 57 fall bekräftades. Under vecka 8 har det fortsatt att vara många nya fall, hittills 50. 14-dagarsincidens för vecka 7-8 kommer därför att överstiga 350 / 100 000. Initialt har smittspridning de senaste två veckorna varit inom familjer och senare har viss smittspridning konstaterats inom skolor. Några smittkedjor har därefter involverat sammankomster för vuxna och även personer äldre än 70 år har insjuknat. Exponering har skett inom vård och omsorg och ett stort antal personer är satta i karantän.

Åland är således för närvarande i en epidemisituation som är betydligt värre än vad som bedömts motsvarande tillräckligt för inträde i spridningsfasen. Samarbetsgruppen har därför 27.2.2021 bedömt att det är nödvändigt att införa kraftfullare åtgärder än vad som listats för spridningsfasen i handlingsplanen. Detta är helt i linje med handlingsplanens principer för planerade åtgärder för respektive fas. Handlingsplanen anger bland annat att "Vid en mer omfattande smittspridning där smittalen och/eller förekomsten av samhällssmitta är betydligt högre än de gränsvärden som satts för spridningsfasen kan ytterligare rekommendationer eller tvingande begränsningar komma i fråga än vad som listats under spridningsfasen".

Tillämpade lagrum

- 30 § 9 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland
- 1 och 8 §§ lag om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016)
- 1 och 5 §§ statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017)
- 1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annette Holmberg-Jansson

FÖR KÄNNEDOM

Ålandsminister, Anna-Maja Henriksson, anna-maja.henriksson@om.fi
Kommuner på Åland
Ålands kommunförbund, info@kommun.ax
Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax
Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, kirjaamo@valvira.fi
Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi
Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi